Rapport Diversiteit

Ann Coenen
Afdeling van de Internationale relaties
en de socio-economische studies

SERVICE PUBLIC FEDERAL
Emploi, Travail et
Concertation sociale

emploi.belgique.be

Inhoudstafel

- Achtergrond rapport en sectorfiches
- Gebruikte variabelen
- Inhoud en innovaties in het Rapport 2026-2027
- Resultaten
- Conclusies en beleidsaanbevelingen

Achtergrond rapport en sectorfiches

- Voortbouwend op de rapporten Socio-economische monitoring (2013, 2015, 2017, 2019 en 2022), destijds op vraag van de Interministeriële Conferentie van 7 maart 2007, en het Rapport Diversiteit 2024
- Ingeschreven in het Nationaal Plan voor Herstel en Veerkracht
- Arbeidsdeal (Wet van 3 oktober 2022):
  - Tweejaarlijks overzichtsrapport over diversiteit
  - Sectorfiches per paritair comité
- Drieledig resultaat:
  - Rapport
  - Fiches
  - Statistische bijlagen bij het rapport (ca. 400)
- « Flagship » van onze studiedienst: in het verleden geciteerd door Europese Commissie, OESO, academici…

Gebruikte variabelen

Het Rapport Diversiteit is gebaseerd op administratieve data uit het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming (KSZ) voor de volledige populatie 18-64-jarigen gekend bij de Belgische sociale zekerheid (2011-2024).

- Enerzijds bestaande variabelen die aanwezig zijn in het DWH (waarvan sommigen in het verleden door ons werden ontwikkeld):

  Nationale origine, migratieachtergrond, gewest, geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en studiedomein, socio-economische positie (werkend, werkloos, diverse statuten binnen inactiviteit), kenmerken van tewerkstelling (arbeidsregime, salarisdeciel, contracttype), sectoren en paritaire (sub)comités

- Anderzijds ontwikkeling van nieuwe variabelen voor identificatie van specifieke doelgroepen:
  - Handicap (erkend met uitkering, erkend zonder uitkering, handicap niet erkend, geen handicap)
  - Arbeidsongeschiktheid en invaliditeit van meer dan 6 maanden (bredere benadering dan de meerderheid van de studies, die voornamelijk gebaseerd zijn op RIZIV-gegevens)
  - Koppels van hetzelfde geslacht via huwelijk of wettelijk samenwonen
- Nog in ontwikkeling: gezondheidsstatus, jobkwaliteit/arbeidsomstandigheden en verblijfsredenen (update concept)

Inhoud Rapport en innovaties 2026-2027

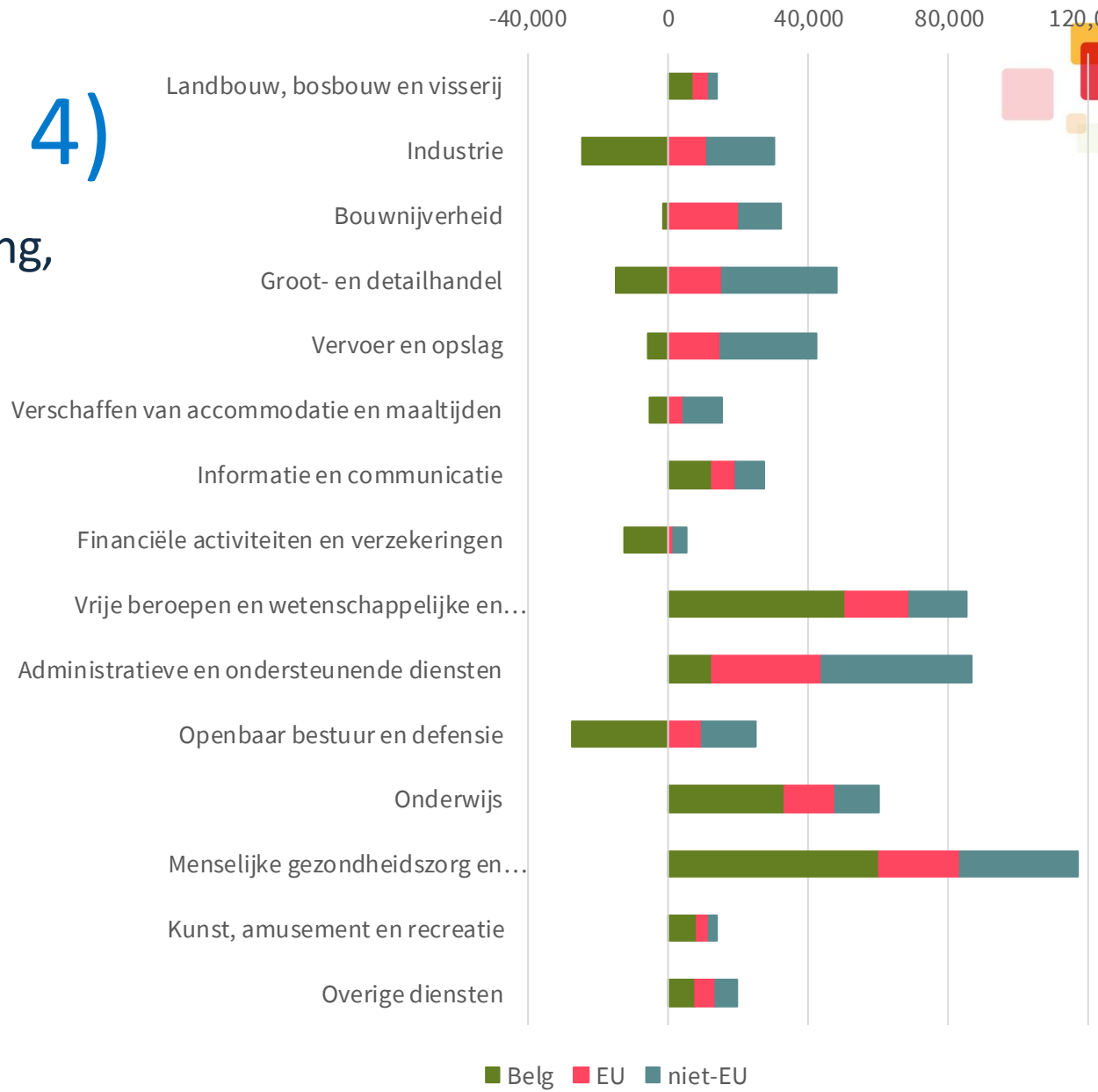
- Inleiding
- 1. Demografie
- 2.1 Arbeidsmarkt
  - Box atypische werkvormen (uitzendwerk en dienstencheques)
  - Box langdurige werkloosheid
  - Box koppels van hetzelfde geslacht (met toevoeging van aantal kinderen)
- 2.2 Kenmerken van de tewerkstelling (loon, arbeidsregime)
- 3. Sectoren
  - Box Publieke Sector
- 4. Focus jongeren (jongeren in inschakelingstijd en studentenwerk)
- 5. Verblijfsredenen
- Conclusies en beleidsaanbevelingen

Resultaten (1 van 4)

- Globaal genomen gunstige tot zeer gunstige evoluties op de Belgische arbeidsmarkt, voor vrijwel alle subgroepen (jongeren, 55-plussers, vrouwen, personen van buitenlandse origine,…).
- Arbeidsmarkt blijft sterk gesegmenteerd, met grote werkzaamheids- en loonkloven voor kortgeschoolden, personen met een migratieachtergrond, personen met een handicap, vrouwen met kinderen.
- Geen structurele verbetering van de arbeidsparticipatie van personen met een handicap (lage werkzaamheidsgraad, en wanneer ze werken is het zelden voltijds)
- Zeer sterke toename van langdurige ziekte, zeker bij vrouwen, 55-plussers en personen van Kandidaat-EU of Maghrebijnse origine
- Bijzondere vormen van tewerkstelling (interim, dienstencheques) zijn vaak toegang tot werk voor jonge mannen, vrouwen van buitenlandse origine, 55-plussers, kortgeschoolden en personen die nog niet zo lang in België verblijven, maar vervullen zelden springplankfunctie

Resultaten (2 van 4)

Netto-evolutie van de tewerkstelling, naar origine (2012-2021)

Bron: DWH AM&SB, KSZ. Berekeningen: FOD Werkgelegenheid.

Resultaten (3 van 4)

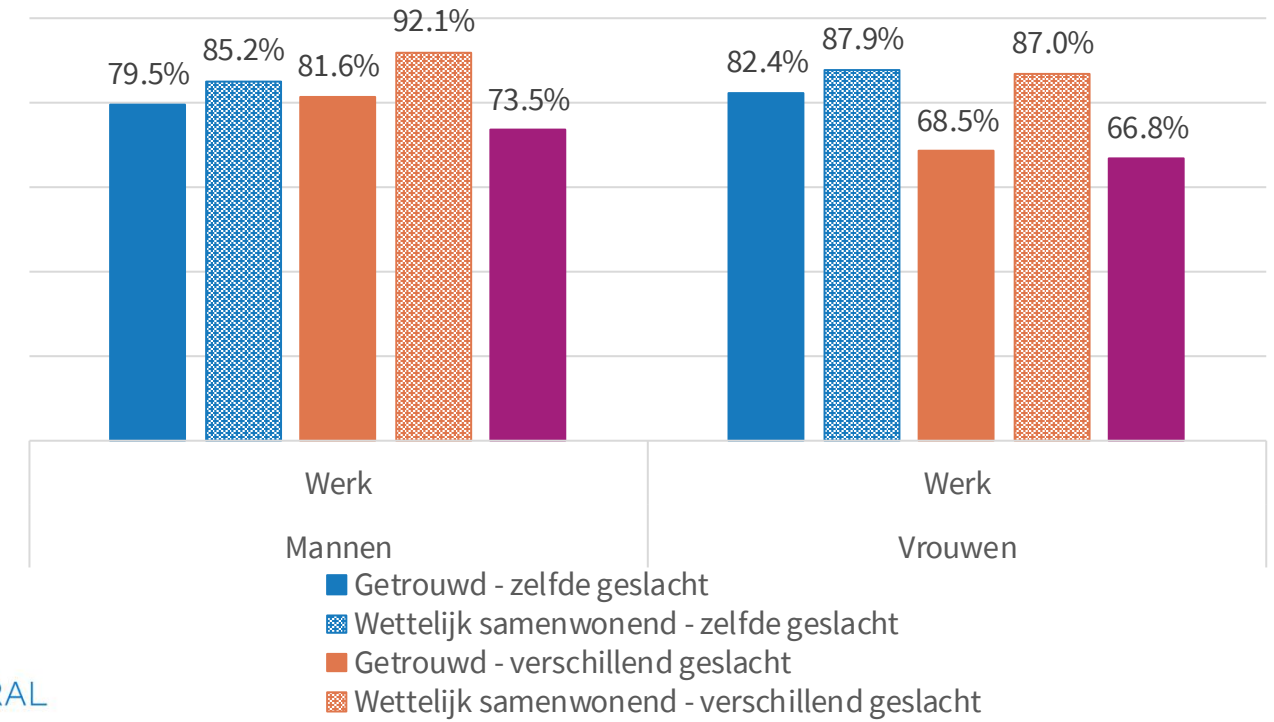
Focus: Langdurige werkloosheid

- Langdurige werkloosheid (meer dan 2 jaar) is hoog in ons land
- De groep werklozen van meer dan 2 jaar toont sterke variaties op vlak van leeftijd, opleidingsniveau, origine en gewest.
- Oudere werkzoekenden, kortgeschoolden en bepaalde originegroepen hebben een verhoogde kans om gedurende langere tijd werkloos te blijven.
  → groot onbenut arbeidspotentieel dat door gerichte maatregelen en ondersteuning mogelijk kan aangeboord worden
  → zorgen dat hervorming werkloosheid de grootst mogelijke positieve impact heeft.

Resultaten (4 van 4)

Seksuele oriëntatie: sectorale verschillen lijken te wijzen op een negatieve impact voor homoseksuele mannen, en niet voor homoseksuele vrouwen.

Werkzaamheidsgraad volgens gezinssituatie en geslacht (20-64 jaar, 2021)

Bron: DWH AM&SB, KSZ. Berekeningen: FOD Werkgelegenheid.

Conclusies en beleidsaanbevelingen

- 80% = grotere diversiteit. Diversiteit is bovendien noodzaak in aanpak van de krapte.
- Achterstandsfactoren versterken elkaar (met kortgeschooldheid als grootste probleem)
- Meer diversiteit vereist een brede en gecoördineerde aanpak (overheden + sociale partners)
  - Onderwijs
  - Vorming en begeleiding van wie niet werkt
  - Samenhang werkloosheid/inactiviteit met andere beleidsdomeinen : huisvesting, mobiliteit, opvang…
  - Arbeidskosten en financiële prikkels juist krijgen (grote complexiteit, met bijvoorbeeld lokale voordelen)
  - Voldoende diversiteit in aangeboden banen, met aandacht voor kwaliteit en perspectieven
  - Mobiliteit op de arbeidsmarkt
  - Aanpakken discriminatie (let op: komt niet alleen bij aanwerving voor)
  - (Arbeids-)Migratiebeleid met aandacht voor langetermijnperspectieven
- Gedetailleerde cartografie biedt daarnaast handvaten voor een fijnmazige aanpak (maar stoot ook op moeilijk verklaarbare fenomenen).
- Een goede samenwerking met de KSZ is cruciaal om dergelijke evidence-base aan te leveren

